

põllutööosakonna juhatajana toomis ta 1921—29 ja E. Maapanga juhatajuse esimehena 1929—31. A-st 1934 on ta E. Tõuloomakasvatavate Ühingu esimees, kellena juhib veiste eksporti Nõukogude-Venesse. L. on olnud juhtivalt tegev Kommertspangas, Põllupidajate Ühis-pangas jm. Ta oli Asutava Kogu liige tööerakonna ning III—V Riigikogu liige asunikkude koondise rühmas. — L. oli maareformi teostamise esimese ajajärgu aktiivsemaid tegelasi. E. Tarvitajate Keskühisuses kujunes tema osaval juh-timisel põllutöö osakond suurimaks ja ühtlasi soliidsemaks Eesti põllumajanduse varustajaks põllutööriistadega ning -masinatega, jõusöötade ja kunstväetis-tega. L. on avaldanud oma erialalt kir-jutisi ajakirjus „Asunik“, „Talu“, „Uus Talu“, „Vaba Maa“ lisas „Maamees“ jm. Eiraaamatuna on talt ilmunud „Väe-tisõpetus“ (Tall., 1923; 2. tr. koos K. Liideman'iga „Väetuse õpetus“, *ibid.*, 1927).

Isikl. jm. saadud andmed.

K. L.

LEINBOCK, vt. LINNUS.

LEISMAN (ülempiiskopina Nikolai), Nikolai, kirikutegelane, ülempiiskop, sünd. 23. IX 1862 vkj. Viljandimaal Lustivere v. õpetaja pojana, õppis Põlt-samaa apostliliku õigeusu khk-koolis, Riias vaimulikus koolis ja 1877—83 vai-mulikus seminaris ning 1883—87 Peter-buri vaimulikus akadeemias, mille lõpetas usuteaduse magistrandi astmega. Ta oli seejärel preestriks Lääne maa-konnas Paadremaal ja 1888—96 Haap-salus, kus toomis ka Läänemaa praostina, 1896—1914 preestriks ja ülem-preestriks Riia peakirikus; sel ajal oli ta ka vaimulikuks tsensoriks ja Riia linna praostiks. A-il 1914—17 oli L. Riia Nikolai gümnaasiumi usuõpetaja, elas siis Ukrainas, töötas 1921—33 preest-rina Pärnumaal Kilingi-Nõmmel, olles a-st 1926 ühtlasi Pärnumaa praostiks; ta sai 1933 piiskopiks, Petseri kloostri ülemaks ning sealse vaimuliku seminari juhatajaks ja 1935 Petserimaa ülem-piiskopiks. Ta on olnud E. apostliliku õigeusu kiriku kõrgema vaimuliku kohtu esimees 1922—26 ja on a-st 1935 E. ap. õigeusu kiriku sinodi alatiseks liik-meks. — L. oli Riias eesti seltsi „Imanta“ asutajaid ja tegelasi 1881—83, kiriku-teenistuse raamatute eesti keelde tõlki-mise komitee esimees 1896—1916, Liivi-

maa kub-u statistikakomitee liige 1896—1915, Riia vaimuliku konsistooriumi liige a-il 1899—1915, Riia piiskopkonna vaimulikkude abikassade valitsuse esi-mees 1899—1917 jm. tegev. Peterburis oli L. üliõpilasist koosneva nn. „Sõb-rade Salguke'se“ (pärastise Peterburi E. Üliõpilaste Seltsi) asutajaid ja tege-lasi 1884—87. L-i poolt avaldatud kiriku-loolise ja usulise sisuga töist on täht-samad „Исторія православія въ При-балтійскомъ краѣ“ (Riia, 1893), „Õige-usu ajalugu Baltimaal uuemal ajal“ (*ibid.*, 1907), „Судьба православія въ Лифляндіи съ 40-хъ до 80-хъ годовъ XIX столѣтія“ (*ibid.*, 1910) ja jutlustekogu „Vaimulikud kõned“ (*ibid.*, 1911; kaane-titli järgi „Kristlik trööst“). Ta on avaldanud kirjutisi ajakirjus jm. väljaandeis, nagu „Рижскія Епархіаль-ныя Вѣдомости“, „Рижскій Вѣстникъ“, „Церковныя Вѣдомости“, „Vaimulik Sõnumitooja“, „Usk ja Elu“, „Uus Elu“, „Virulane“, „Sakala“ jm.

Post. 1937, nr. 268; „Uus Eesti“ 1937, nr. 269 (R. Koemetes); isikl. saadud andmed.

T.

LEIUS (end. perekonnanimi kuni 1938 Zolk), Kaarel (Karl Johannes), taimekaitsetegelane, sünd. 8. VIII 1891 vkj. Tartumaal Pangodi v. talurentniku pojana, lõpetas 1913 Tartu Aleksander I gümnaasiumi, on õppinud seejärel Tartu ülikoolis põllumajandust ja zoo-loogiat; ta täiendas enda teadmisi 1914 Balti bio-entomoloogia katsejaamas (Lätimaal Priekulis), hiljemini Rootsis, Austrias, Saksamaal, Prantsusmaal, Šveitsis jm. L. oli 1915 Põhja-Liivimaa Põllutöö Keskseksi taimekaitse instruk-tor ja Balti bio-entomoloogia katsejaa-ma Tartu osakonna (Vahil) juhataja, ühtlasi lektor põllu- ja aiatöö kursusil. Lõpetanud Odessa sõjakooli 1916, võt-tis ta osa Maailmasõjast ja E. Vaba-dussõjast, kust vabanes kapteni auast-mes; ta on Vabadusristi kavalier. L. oli a-st 1920 põllutööministeeriumi taime-kaitse eriteadlane, 1921—30 Tartu üli-kooli tegeliku zoologia kabineti assis-tent ja toimib a-st 1930 seals. eriainete õpetajana rakenduszoologia alal; a-st 1921 on ta ühtlasi ülikooli entomoloogia-katsejaama tegelik juhataja. — L. on esimene taimekaitse eriteadlane Eestis. Mainitud taimekaitsejaam on kujunenud tema juhtimisel entomoloogilise taime-kaitse keskkohaks. L-e bioloogiliste ja katseliste uurimistööde tagajärjel